

Alþingi
Erindi nr. P 139/148
komudagur 8. 11. 2010

Guðbrandur Árni Ísberg, sálfræðingur
Sálfræðiráðgjöfin, Laugavegi 59
101 Reykjavík, s. 862 7978

Reykjavík, 7. október 2010

Efni: Frumvarp til barnaverndarlaga, 56. mál.

Athugasemdir:

1) 1. mgr. orðast svo:

Öllum er skylt að tilkynna til barnaverndarnefndar ef þeir hafa ástæðu til að ætla að barn:

- a. búi við óviðunandi uppeldisaðstæður,
- b. verði fyrir ofbeldi eða annarri vanvirðandi háttsemi eða

Mér finnst óljóst hvað nákvæmlega er átt við. Í fræðunum er illri meðferð á börnum skipt í annars vegar *ofbeldi* (líkamlegt, andlegt, kynferðislegt) og hins vegar *vanrækslu* (í ýmsum myndum). Fyrir þá sem áhuga hafa er auðvelt að nálgast *skilgreiningar* á netinu um hvað felist nánar í hinum ýmsu tegundum illrar meðferðar. Myndi það, tel ég, hjálpa fólki til að taka afstöðu til hvort eigi að tilkynna og þá hvað eigi að tilkynna og þar með auka líkur á því að fólk tilkynni þegar ástæða er til.

Orðalag yrði að mínu mati skýrara ef það hljóðaði eitthvað á þessa leið:

a. Sæti ofbeldi eða líði vanrækslu sem ógna þroska þess og heilbrigði

Hvað eru „óviðunandi uppeldisaðstæður“. Hver á að dæma um það? Hvar er hægt að leita upplýsinga um hvað felist í þessu orðalagi? Sama gildir um „vanvirðandi háttsemi“.

2) Eftirfarandi breytingar verða á 21. gr. laganna:

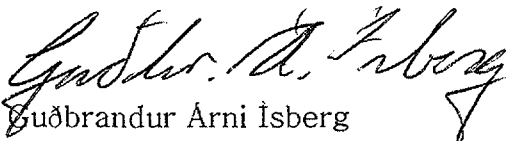
- a. Í stað orðanna „áreitni eða ofbeldis af hendi annarra“ í 1. mgr. kemur: ofbeldis eða vanvirðandi háttsemi af hendi annarra

Mér finnst vanræksluþáttinn vanta. Rannsóknir á heimsvísu sýna, að ofbeldi gagnvart börnum fer minnkandi á meðan vanræksla fer vaxandi. Ef tekið er tillit til heilabroska og heilastarfsemi hefur vanræksla síst minni áhrif en ofbeldið. Orðalag yrði að mínu mati skýrara ef það hljóðaði eitthvað á þessa leið:

a. Í stað orðanna „áreitni eða ofbeldis af hendi annarra“ í 1. mgr. kemur: ofbeldis eða vanrækslu af hendi annarra .

Vanræksla er það útbreidd og alvarleg að mér finnst ástæða til fólk sé meðvitað um hana. Ofbeldi er yfirleitt sýnilegra en vanrækslan og því þarf, að mínu mati, að auka sýnileika hennar.

Með vinsemd og virðingu

Guðbrandur Árni Ísberg
sálfræðingur